

Szerkesztő
MURANYI JOZSEF.
Szerkesztőség:
Kassa, Kossuth-utca 16.
Telefon: 150.
Megjelenik minden nap
délután 5 órakor.
Egyes szám **2** krajcár.
(4 fillér)
Kéziratot nem ad vissza
a szerkesztőség.

NAPLÓ

KASSA, SZERDA, 1909. OKTÓBER 6.

ÖTÖDIK ÉVFOLYAM. — 227. SZÁM.

Előfizetési árak.

Kassán:
Egész évre . . . 14.—K
Fél évre . . . 7.—
Negyed évre . . . 3.50
Egy óra . . . 1.20

Vidéken:
Egész évre . . . 20.—K

Kiadóhivatal:
Kassa, Kossuth-utca 16.
Telefon: 150.

Hirdetések petit sor szá-
mítással díjszabás szerint

Falhoz állítva.

Kassa, okt. 5.

Kossuth Ferenc a függetlenségi párt tegnap esti értekezletén nyilatkozott a helyzetről. Nyilatkozata alapján határozta el a párt, hogy a Ház ugyan együtt marad, de tekintettel a folyó politikai tárgyalásokra, nem veti fel az aktuális, a válságot és a tárgyalásokat érintő politikai kérdéseket, hanem csak halasztást nem tűrő ügyekkel foglalkozik. A párt ezzel vezérének Kossuth Ferencnek a kívánságát teljesítette, bebizonyítván, hogy hűséggel követi vezérét, aki bölcs megfontolással nemcsak pártja, hanem nemzete ügyét is képviseli a jelen válságos napokban.

Kossuth Ferenc a pártértekezleten teljes nyíltsággal és őszinteséggel nyilatkozott. Tudatta pártjával, hogy az általa tett előterjesztések dolgában a felség még nem döntött ugyan, de tulságos reménykedésre nincs okunk. A helyzet nagyon komoly s a függetlenségi pártnak, ha bekövetkezik az, hogy többségi jogait nem érvényesítheti, készülnie kell arra, hogy ellenzékbe menjen. Megállapította programját, melynek lényege a magyar állam gazdasági önállósága, olyan, melynek megvalósítása nélkül, a nemzet nem tehet eleget egy európai kulturálm igényeinek, nem teljesítheti az uralkodó által kívánt követeléseket, Kossuth hangsúlyozta, hogy ennek ma nagy nehézségei vannak; de ez nem jelenti, hogy a függetlenségi párt lemondjon gazdasági törekvéseiről. Ha nem valószínűsíthető meg mostan, dolgozni kell azon, hogy megvalósíthatók legyenek a jövőben. Az a hite, hogy el kell jönnie az időnek, amikor maga az uralkodó fogja kívánni a magyar állam gazdasági önállóságát, mert be fogja látni, hogy ez a dinasztiaival egy érdeket képvisel.

S ugyanakkor Kossuth ma nyomtatékosan a párt elé állította, mint nagy és szent feladatot a választási reform megalkotását. Aggodalomba borul arra a gondolatra, hogy nem a függetlenségi párt csinálja meg a magyar nemzet javára, hanem mások csinálhatják az ország kárára. — Az ő törekvése arra irányul, hogy ennek a feladatnak teljesítésére megteremtse a szükséges légkört. A királylyal való tárgyalások még nem

vezettek arra az eredményre, hogy ez a légkör kialakuljon, de a helyzet erre vonatkozóan még nem reménytelen. Ha föl kell adnunk ezt a reményt s a függetlenségi párt konstatalván, hogy többségi jogait nem érvényesíthette: ellenzékbe megy és harcol elévülhetetlen jogaiért. Vállalon kormányt a kisebbség s igyekezzék alkotmányos választás útján magának többséget szerezni. Ha a függetlenségi párt újra, mint többség kerül ki a nemzet akaratából, megszerezte magának a jogot törekvéseinek érvényesítésére.

A helyzet rendkívül bizonytalan. Kossuth Ferenc javaslatát nem fogadta el eddig a király, Andrassy Gyula politikai terve is csak úgy a merev negációba falába ütközik mint Wekerle törekvései. Igazán az ország őszinte óhajta, hogy a válság sokáig ne huzódjék. — El kell dönteni mihamarább a bizonytalanságot, melynek kárát már is éri az ország. A falhoz állítás már türelmetlenséget okoz, nemcsak a vezérek között, hanem szerte az országban.

Optimista hírek.

Kossuth audienciájáról.

A politikában óránként változik a helyzet. Jó és rossz hírek kerekednek egymás fölébe. A következő sorokban egy fővárosi tudósítást közlünk, mely még optimisztikusan rajzolja meg a helyzetet, holott már azóta Kossuth Ferenc közölte pártjával, hogy reménykedésre nincs sok okunk, a függetlenségi párt kormányrajutása kevés sikerrel kecsegtet. Kossuth kijelentéseit más helyütt közöljük, itt az optimista — s idejét multa — felfogásnak adunk kifejezést:

Kossuth Ferenc audienciájának hatása alatt áll az egész politikai közvélemény. Ez audienciával kapcsolatosan két szimptóma van, amely arra mutat, hogy a megoldás minden nehézsége mellett is, nincs teljesen kizárva a koronával való megegyezés Kossuth előterjesztései alapján.

Az egyik jel Kossuth kihallgatásának szokatlan hosszú tartama. Tudvalévő, hogy Kossuth jelentéseiben igen rövidre szokta fogni előterjesztését. Ha tehát kihallgatása ennek dacára is oly sokáig tartott, akkor el lehet gondolni, hogy egyrészt milyen nagy tárgykört ölelt fel ez az audiencia, másrészt hogy ő felsége csakugyan a szó szoros értelmében mélyen belement a függő kérdések megbeszélésébe.

A másik jel a félhivatalos „Fremdenblatt” vasárnapi vezércikke, melyből nyilvánvalóan a bécsi vezetőkörök felfogása szól felénk. Az összes többi osztrák lapok epés támadásaival szemben ez a cikk sok

tévedése mellett is objektive foglal állást Kossuth előterjesztéseivel szemben s az audiencia nevezetes eredményeként konstatálja, hogy Kossuth előterjesztései alapján tovább fognak folyni a tárgyalások. A cikk egészben alkalmas arra, hogy politikai körökben a legnagyobb figyelmet keltsse, mert ez az első tisztességes hang, mely az osztrák szitkozódások hangzavarából felénk hangzik.

Hogy Kossuth audienciája milyen jelentőségű volt, mutatja az is, hogy tegnap minisztertanácsot tartottak, a melyen folyó ügyeken kívül a Kossuth kihallgatása után beállott politikai helyzetet is megbeszélték, továbbá az a körülmény, hogy a minisztertanács után Kossuth Ferencnél a függetlenségi párt összes vezérferfiái hosszantartó tanácskozást tartottak.

A helyzetet legjobban jellemzi az, hogy Wekerle miniszterelnök hír szerint kedden délután Bécsbe utazik és szerdán kihallgatáson jelenik meg a királynál.

Intimitások

a trónörökös életéből.

A „Nagyvárad Napló” a mult héten Ferenc Ferdinánd trónörökösnek egy levelét közölte, melyet a trónörökös Lányi József tinini püspökhöz intézett. Lányi József tinini püspököt a szentistvánnapi beszéde alkalmából ért támadásokért megvizsgáltatta és hatalmas pártfogásáról biztosította a nagyvárad püspökség legkomolyabb jelöltjét. A levélre erélyes cáfolat érkezett, az említett lap azonban fentartja, amit irt s leghatározottabban állítja, hogy mindaz pontosan megtörtént, amiről hirt adott. Reputációja érdekében újabb intimitásokat közöl a trónörököséről és pedig olyan embertől tudja ezeket, aki igen jól ismeri a trónörökös és Lányi püspök intimitásait, talán éppen Lányi Józseftől magától.

Az újabb cikk szerint Lányi Józsefet, mint besztercebányai egyházmegyei lelkészt és theologiai tanárt Rimely Károly püspök, Rudolf trónörökös tanítója ajánlotta Ferenc Ferdinánd mellé magyar tanítónak. Ez tíz év előtt történt. Lányi egyenesen Konopist-ba utazott, hol a trónörökös és neje szívélyesen fogadták. Nemcsak a magyar nyelvre oktatta Ferenc Ferdinándot, hanem ő ismertette meg vele a magyar társadalom sajátosságait és a magyar politikát. A trónörökös bámulatos érdeklődéssel hallgatta a tanítója előadásait. Ez alatt a trónörökös neje is megtanult magyarul. Néhány év alatt a trónörökös teljesen tisztában volt a magyar nyelvvel és Lányi József 1906-ban eltávozott az udvartól. Kinevezték nagyvárad kanonoknak.

Lányi József érthetően vonakodik a trónörökös nézeteiről és életmódjáról véleményt nyilvánítani, papi körökben elszórt megjegyzésekből és csevegésekből össze lehet állítani a következő érdekes jellemrajzot.

Ferenc Ferdinánd trónörökös állandóan és szinte hihetetlen érdeklődéssel viseltetik a magyar politika iránt. Szorgalmasan olvassa a magyar lapokat és négy nagy magyar lapot az első betűtől az utolsóig pontosan elolvas. Ezek a lapok az „Alkotmány”, a „Bu-

dapesti Hírlap", a „Magyar Hírlap“ és a „Magyarország“. Az utóbbi lap iránt különösen akkor érdeklődött, amikor a függetlenségi párt hivatalos közlönye volt. Azóta talán a „Budapest“-et olvassa a trónörökös.

De a lapok mellett minden érdekes cikket kivonatoltat a maga számára és bárhol is jelennek meg, szóról-szóra elolvassa a róla írott cikkeket. Habár a trónörökös a leghatározottabban halad a maga kitűzött célja felé és semmiféle támadások utjából el nem térítik, mégis láthatóan kellemetlenül érintik a hírlapi támadások.

A magyar politikai fordulatokban szinte észrevétlenül, de annál határozottabban sokszor észlelhető a trónörökös befolyása. Így forrásunk szerint, Zichy János gróf a szegedi katolikus nagygyűlésen legutóbb éppen a trónörökös kezdeményezéséből tartotta meg szenzációs beszédét, melylyel az egyház harcias politikája ellen kelt ki és mely miatt a néppárttal meghasonlott. Tény az ugyanis, hogy habár a trónörökös feltétlenül erősen hívő katolikus, még sem barátja a néppártnak. Egészen más párt fog alakulni a jövőben a néppárt romjain. Az új pártnak csak halvány katolikus színezete lesz. A trónörökös ugyanis a vallást a politikából ki fogja küszöbölni. Főképpen pedig az antiszemitizmusnak feltétlenül ellensége, a mit az is bizonyít, hogy a birtokán számos zsidó alkalmazottja van, sőt a konopisti márványbánya igazgatója szintén zsidó vallású.

Az iglói mandátum.

Szabadelvűek a néppárt ellen.

Szervezkedik a függetlenségi párt.

Molnár János apát, a néppárt valószínű vezetője már megjelent az iglói kerületben s nem annyira párthíveivel, — akik kifejezetten néppártiak volnának, — mint inkább a kerület papságának egy kis töredékével értekezletet tartott s azon a néppárt jelöltjeül Gróf *Normann* Ehrenfels Ipoly, nevidzei földbirtokost jelöltette. Ez a szép nevű gróf, nemrég még huszárkapitány volt, olyan idegen a kerulettől, mint Jean Jaurés Rakovszkytól s a néppárt mégis azt hiszi, hogy a katolikus népszövetségek és a papok fanatikus agitálásával elhódítja a kerületet.

Érdekes mérközés ígérkezik e szerint az iglói mandátumért, melyet annál is inkább figyelembe kell venni, mert ez lesz az első összezsapása a függetlenségi és a néppártnak. — Iglón annál érdekesebb a mérközés, mert mind a két párt aránylag rövid ideje, hogy gyökeret vert. Az iglói mandátum, a Tisza-féle választás előtt, megmozdíthatatlan szabadelvű kerület hírében állott. Olyan korifeus, mint *Münich* tartotta rajta a kezét. A függetlenségi eszme, mely varázslatos erejével hódítja a lelket, mint a messze húzóó áradat, kímősta a szabadelvű párt alól Iglót s e kerülettel is gazdagodott a függetlenségi és 48-as párt mandátumainak mappája. Azóta keletkezett a katolikus népszövetség, melynek politikai célját ugyan állandóan tagadják, de amelyről nyilvánvaló, hogy a néppárti, klerikális propaganda szolgálatában áll. A szociális és vallási tevékenység álarcája alá rejtőző népszövetség, m st gyakorlatban is ki akarja mutatni erejét.

A függetlenségi párt ugyanis *Bartsch* Gusztávot, a szepesi függetlenségi párt el-

nökét jelölte. *Bartsch*, akinek elvitathatatlan nagy érdemei vannak, hogy a több nyelvű Szepességen gyökeret vert a függetlenségi eszme, eleinte betegségére hivatkozva, huzódott a jelöltségtől. De aztán a zászló becsülete érdekében mégis elvállalta a jelöltséget s a személye iránt megnyilvánult spontán bizalom folytán felveszi a harcot a néppárttal. Igló kerület hazafias polgársága, mely szívében mindenkor magyar volt, ez a munkás, derék, józan nép bizonyára nem hagyja magát elkábitani a néppárti maszlagtól. A régi szabadelvűek, akik még szép számmal vannak a kerületben, kijelentették, hogy a *liberális függetlenségi jelölthez csatlakoznak és segítségére lesznek a néppárt visszazoritásában.* A hangulatot jellemzi, hogy a néppárti dr. *Rohy* Ferenc iglói apátplebánost, az iskolaszék tegnapi ülésén az elnökségből kibuktatták.

HIREK.

Az igazságszolgáltatás profetárai.

Nem lázadó és nem zugolódo hangu az a hatalmas memorandum, amelyet most becsajtottak ki a nagyváradí bírósági jegyzők a helyzetük megjavítása iránt megindított országos mozgalomban. De azért minden intelligens embert méltó fájdalom és keserűség töltheti el, ha olvassa azokat a szinte hihetetlenül hangzó adatokat, amelyek a magyar társadalom legmagasabb kvalifikációjú tagjainak szomorú proletár sorsáról szólnak. Ismételtlen és mindig erősebb fájdalommal, nagyobb határozottsággal kell konstataálnunk, hogy a magyar állam nem tudja eltartani többé szellemi munkásait. Ki ennek a szomorú jelenségnek előidézője, — nem akarjuk ez alkalommal kutatni. A bírósági jegyzők memorandumukba konkrét javaslatokkal állnak elő, ök megalálják a módot a szellemi proletáriátus elszaporodását. Szinte optimisztikusan fogják föl a helyzetet és „kevés jóakarattal“ orvosolhatni vélik e sérelmeket.

A memorandum a bírói és ügyészi egyesület összes osztályaihoz fordul és arra kéri az osztályokat, hogy a javaslatot október 10-én Kolozsvarott megtartandó országos közgyűlésnek programjába vegyék föl és a tárgyalások alapjául fogadják el.

A memorandumot megküldték Kassára is és remélhetőleg a kassai tábla területéről is küldenek képviselőket a kolozsvári kongresszusra.

— **Eljegyzés.** *Spierev* Rudolf a „Merkur Szállítási Vállalat“ cég beltagja, eljegyezte *Hirsch* Alizkát. (Minden külön értesítés helyett.)

— **Kamarai közgyűlés.** A kassai kereskedelmi és iparkamara október hó 7-én csütörtök délután rendes közgyűlést tart Siposs A. Gyula elnökele alatt. Az ülés tárgyai: Elnöki előterjesztések. — Miniszteri rendeletek. — Titkári jelentés. — Kérelem a tejhamisítás ügyében. — Kérelem a budapest-késmárki és kassa-zempléni telefonösszeköttetés hiányainak megszüntetése iránt. — A mértékhitelítő hivatal szaporítása. — A kassai állatvásártéri megállóhely ügye. — A kamara költségvetése. S ezenkívül több miniszteri rendelet.

— **Október 6.** Kassa város közönsége hagyományos kegyelettel áldoz az aradi vér-

tanuk szent emlékének. A kassai középiskolák tanulói ifjúságán kívül, a jogász ifjúság is emlékkünnepet rendeznek:

A jogászfifjúság, mint minden évben, úgy az idén is, kegyelettel ünnepli meg az aradi vértanuk kivégzésének évfordulóját. Az ünneplés első aktusa a honvédszoborhoz való felvonulás lesz, ahol gróf Széchenyi György ünnepi beszéd kíséretében elhelyezi a jogászfifjúság koszorúját. Innen a menet a Schalkház-szálloda nagytermébe vonul, ahol az ünneplés második része játszódik le. Ünnepi beszédet Eötvényi Nagy Olivér jogtanár és Papp Péter jogászelnök mondanak, majd Riesz Albert szavalata, Harsány Henrik hegedű- és Sűveges Elek tárogatójátéka fogja gyönyörködtetni a közönséget. Az ünnepélyen az akadémia tanári kara is képviseltetni fogja magát.

— **Istállótűz.** Tegnap este 6 órakor a Sip-utca 3. számú házban, *Ribel* János istállójában tűz támadt. A tulajdonos gyertyavilággal nyitott be az istállóba, amitől a vályuban elhelyezett széna meggyulladt. A tűz a padlásra is elharapódzott, azonban a ház nép még idejében eloltotta. A fölriasztott tűzoltóság nyomban kivonult, azonban akkorára már a tűz lokalizálva volt.

— **Istentisztelet.** Az izr. anyahitközség Rákóczy-köruti nagy templomában a Szukoth ünnep utolsó napjai alkalmából tartandó istentiszteletek sorrendje: október 6, szerda: d. u. 5 és egynegyed órakor máriav, október 7, csütörtök: d. e. 6 órakor haskomó, d. e. 8 órakor ifjúsági istentisztelet, d. e. 9 órakor muszaf haszkárával és hitszónoklattal, d. u. 2 órakor mincha, d. u. 5 és egynegyed órakor máriav; október 8, péntek: d. e. 6 és fél órakor haskomó, d. e. 8 órakor ifjúsági istentisztelet, d. e. 9 órakor muszaf (tórafelolvasás 10 és fél óráig), d. u. 5 és egynegyed órakor mincha és máriav; október 9, szombat: d. e. 7 órakor haskomó, d. e. 10 órakor muszaf, d. u. 3 órakor mincha.

— **Meghívó.** A József kir. herceg Szanatórium Egyesület helyi bizottsága dr. *Lakács* Menyhért jászóvári prépostprelátus elnöklésével folyó hó 6-ikán délután 5 órakor a városháza nagytermében nyilvános rendes választmányi ülést tart, melyre az egyesület t. választmánya ezuton is meghívatik.

— **Közegészségi kihágások.** Az utóbbi napokban megtartott közegészségi és köztisztasági ellenőrző vizsgálatok során számos feljelentés érkezett be — legnagyobb részt vendéglősök, kocsmárosok és élelmiszerkereskedők ellen — hogy a hatósági rendeletekben szabályozott köztisztasági követelményeknek nem tesznek eleget. E feljelentések folytán a kihágási eljárás megindult és körülbelül 75 panasz kerül rövid idő alatt tárgyalás alá.

— **Makfalvayt elítélték.** A budapesti büntető törvényszék ma délben hirdette ki Szepessy bíró tanácselnök a törvényszék ítéletét abban a rágalmazási perben, amelyet Gyulay Sándor, a nagyroczzei felsőkereskedelmi iskola igazgatója indított Makfalvay Ferenc kassai állami felsőkereskedelmi iskolai tanár, régebben a nagyroczzei iskola tanára ellen, a kultuszminiszterhez intézett feljelentésében foglaltak miatt. A bíróság büntetésnek mondotta ki Makfalvay Ferenc vádlottat a rágalmazás sajtóvétségében és ezért két hónapi fogházra és 500 korona pénzbüntetésre, nemfizetés esetén további 25 napi fogházra ítélte. Köteles a vádlott a büntügyi költségeket is megtéríteni, amelyeket a bíróság nem mondott ki behajthatatlannak.

ÖN IS SZÉP

ruhában járhat, ha őszi ruháit vegyileg tisztíttatja és festeti
 Telefon **BRADOVKA GYULA** Alapítási év: 1812.
 sz. 382. **BRADOVKA GYULA**
 kelmefestő és vegytisztító gyárában Kassa, Kossuth L.-u 24.
 Függönyök kiváló szépen és gyorsan tisztíttatnak.
 Gallér és kézelő vasalás és mosás.

Köteles továbbá az ítéletet egy napilapban közzétenni. Az ítéletet, jogerőre emelkedése után közlik a vádlott felettes hatóságával.

— Talált pénz. *Klein* Lajosné tegnap a Fő-utca és Apáca-utca sarkán rongyokba burkolva 100 K. papírpénzt talált, melyet igazolt tulajdonosa a megtalálónál átvehet.

— A Miklósból. A rendőri sajtóiroda kimutatása szerint a városi fogdában 24 férfi és 13 nő van elzárva.

— Hamisított tokaji bor Németországban. Dr. Engel német borkereskedő, a lipcsei Ulrich Hubert cég tulajdonosa, akinek óriási, de a valóságnak meg nem felelő reklámjai miatt már régebben Ausztriába kellett menekülnie a német hatóságok elől, legutóbb a német bíróság előtt állott élelmszerhamisítás miatt feleségével, fiával, mint üzletvezetővel, Beyrich kádárral és Riedel munkással, mint tettestársakkal. A vád az volt, hogy francia és egyéb olcsóbb borokat, mint mőzeli borokat adtak el és olcsó számoszi bort fehérborral házasítottak és ezt a keveréket mint tokaji bort árusították. A fűszeres borokhoz glycerint öntöttek stb. Dr. Engel a mult karácsonykor több fióküzletet nyitott, annyira jól ment a „nemes és olcsó“ borokkal való kereskedés. A tárgyalás azzal végződött, hogy a bíróság dr. Engelt 3000 márka, a fiát pedig 1500 márka pénzbüntetésre ítélte.

— A tánctanulásról. Azon kérdéssel fordultak hozzám e napokban, hogy előnyére van-e a fiatal embereknek is a tánc-tanulás.

E naivitás annyira meglepett, hogy hivatta érzem magam a kérdésre pár szóban visszatérni.

Tény az, hogy minden fiatal ember föltétlenül részt vesz mulatságokon, estélyeken, balokon és hasonló összejöveteleken, és pedig legtöbbször kedvtelésből, szórakozni vágyásból, de számtalanszor kötelességből is. — A jótancosok még az utóbbi esetben is a kedélyesebb oldalról fogják fel a dolgot. De kiserjük csak figyelemmel a rossz táncosok és a táncolni nem tudók csoportját.

A nagyszabású estélyeken eleinte vagy megállnak a táncoló párokban gyönyörködni, vagy pedig egy hölgyhöz csatlakoznak. De alig mulik el pár perc, a hölgyet táncra kéri és a táncolni nem tudó fiatalember hoppon marad, nagyobbítva az ugynevezett „majom-szigetet“; vagy pedig bosszuságában a már állani elfáradt társaival együtt inni vagy kártyázni kezd. Eltekintve attól, hogy financiai viszonyait ezáltal jobban veszi igénybe, egészségét is aláássa és ezt az ilyenkor másutt keresett szórakozás még inkább elősegíti.

A kisebb összejöveteleken, különösen ha kötelességből vesz részt a rossz táncos, oly magától értetődő kellemetlen helyzetbe kerül, hogy ennek hátrányát esetlenül föllesleges.

Az én iskolám mindezen hátrányok hatékony gyógyszere, mivel nálam a nélkülözhetetlen illemszabályokon kívül a divatos táncokat, mint pl. a bosztont szórakozva, könnyen tanulják meg és egy tanfolyam alatt a fáradhatatlanságig gyakorolják be.

Epen most nyílt meg egy ilyen tanfolyam, melynek különböző csoportjaiba még naponta lehet beiratkozni a főutca 46. sz. alatti tánciskolában.

Révész Imre
táncitanító.

— Az őszi divat ujdonságokból nagy-szerű választékot, dus raktárt nyújt a közönségnek Széman testvérek kassai cég fő-utca 62. számú áruháza. A külföldi gazdag raktár mellett, mely a legjobb és a legszolidabb női kelméket nyújtja, figyelemre méltók a györi, valamint a zsolnai divatkelme készítményei. Aki divatos ruhát akar, az meggyőződhetik, hogy jutányos áron, szép és tartós női kelméket lehet Széman testvérek cégnél vásárolni.

Színház.

Naftalin.

Heltai Jenő bohózata.

Egy naftalinnal telített ruhaszekrény, mely nyílik és zárul s hol egy pajkos nőcskét, hol egy ifju szeladont rejt el, vagy szabadit ki, a szerint, mint azt kellő pillanatban a darab bonyodalma megkívánja, nos igen, egy naftalinos szekrény, mely azonban nem biztosítja a bohózatot molykár ellen, ez Heltai Jenő tegnap bemutatott darabjának az alap ötlete. Az ócska bohózati rekvizitumok után, egy jótékony siffonér, mely körül valóságos frigy-táncot jár a kikapós menyecske, a felszarvazott férj, a csapodár após, a kedélyes házmeister, a múltányos mama, s néhány ifju gavallér, — nem megvetendő mentő rév, különösen, ha olyan tág öblü, hogy szükség esetén a házi barátot pamlagostul elrejtji, sőt Patkány Etusnak is hasznosan gyümölcsöző enyhe menhelyet nyújt. A kánikulai műalkotások közül kiemel az egyébként nem nagy igényű bohózatot, meséjének ügyes bonyodalma, melynek imitt-amott friss szenzációval ható helyzetkomikumát ki lehetne aknázni — gyorsan perdülő, eleven tempójú előadással.

A premier azonban a jó előadástól messze esett. A legtöbb szereplő mélabus megfontoltsággal szopogatta azokat a finom, habkőnyű édességeket, melylyel Heltai tele szórta darabját. Váradi Margit úgy érezte, hogy őt szerepköréhez méltatlan feladathoz állították — amiben igaza is van — s mint hű taghoz illik, pontosan felmondta leckéjét, de ezentul nem tudott beilleszkedni a bohózat lengé, vig ütemébe. *Virányi* Sándor is kelletlenül játszott, s a fogorvosi páciensekre emlékeztető kedélylyel hűtötte le szerepének forrón, gyöngyöző, pezsgő humorát. *Majthényi* is úgy ránehezedett a tempóra, mint a halászó bot ólomja, a felszínes, könnyed játékból, mindég valahová a mélyre huzott a koturnusos stílushoz. S igazán Faragó Ödön eleven, vigan pergő beszéde, pompás temperamentuma mentette meg a darabot. Kitűnő jelenése volt *Hornyai* Jankával, aki Patkány Etust játszotta, frappáns hatásu, szilaj jókedvvel. Táncduettüket megismételtette a közönség. *Hornyai* Jankának különösen második táncfigurája, a plasztikus vonalú, heves mozdulatokkal kísért pompás táncra keltett nagy tetszést. Az ő szereplésük hozott vidámságot a színpadra és *Ujváry* Lajos ötletes burleszskomikumuma. Ez a természetből is komikusnak született talentum, a kedélyes házmeisterben bőven kacagtatott. A kisebb szereplők közül *Megyeri* és *Csanádi* éneke aratott tetszést.

(m.)

— A *Lilium* — premierje. Pierre Wolf és Gaston Leroux francia szerzők *Lilium* című vigjátéka lesz a színi évad második bemutató előadása. Az ujdonságot, mely a jövevű szerzők finom hatásu műveihöz méltó, Heltai Jenő fordította a nála megszokott művészetével. A *Lilium*, a Nemzeti Színházban kezdte meg hódító útját a magyar színpadokon. Bájos, poétikus mesében a vénlányok lelkületét rajzolja meg finom, művészi vonalakkal. Szellemes, ötletes a darab tónusa, cselekményén a költészet fehérsége ömlik át. Igen nagy sikerrel adták a budapesti Nemzeti Színházban s azt hisszük *Kassán* is megnyeri a közönség tetszését. Pompás szerephez jut *Fái* Flóra, aki Odettet, a vén leányt játsza. *Harsányi* Margit, a társulat új szendéje *Christiana* szerepében fog bemutatkozni, ugy szintén *Jákó* Amália is ez alkalommal lép fel először, s *Simont* játsza a darabban. A többi szerepeket *Bartha* (De Magny gróf), *Tihanyi* (Chabreloche), *Virányi* (Arnault), *Majthényi* (Gerard vicom) játszáik. Az ujdonságból ma tartották meg a főpróbát s ez alkalommal kifogástalan összjátékban érvényesültek a *Lilium* szépségei. A premiért szerdára tüzték ki

páros bérletben s csütörtökön páratlan bérletben megismétlik az új vigjátékot. Jegyek a premierelőadásra a nappali pénztárnál előre válthatók.

TÁVIRAT — TELEFON.

A képviselőház ülése.

Budapest, okt. 5.

A fővárosi reggeli lapok hirt adtak a függetlenségi párt tegnap esti értekezletéről és az azon hozott határozatokról. A párt tudvalevőleg elfogadta *Justh* Gyula elnök azon indítványát, mely alkalmas arra, hogy együtt tartsa a Házat nyolc-kilenc napig anélkül, hogy politikával foglalkozzék, de mégis úgy, hogy elnapolva se legyen. Az volt a kérdés: mit fog szólni ehhez az indítványhoz a Ház?

Ma délelőtt 10 órakor nyitotta meg *Justh* elnök az ülést. Bejelentette, hogy *Urbanics* horvát képviselő meghalt, *Návay* Lajos és *Rakovszky* István alelnökök, *Szmracsányi* György jegyző állásukról lemondtak, hogy *Günther* Antalt a Curia elnökévé nevezte ki a király. A Ház mindezen bejelentéseket tudomásul veszi.

Justh elnök azután beterjeszti indítványát, hogy holnap mint az aradi vértanúk emléknapján és utána 7-én ne tartson a Ház ülést. A nyolcadiki ülés napirendjére pedig tűzze ki a Ház a kivándorlási bizottság megválasztását.

Nagy György hozzájárul a javaslat első feléhez, a másodikhoz azonban nem, hanem a bankkérdés napirendre tűzését kéri.

Zboray Miklós is hozzájárul az indítvány első feléhez, a második felére nézve azonban hevesen megtámadja *Justh*ot, hogy a pártkörben ott tehet indítványokat, de a Házba ne hozza el azokat. Nem lehet a Ház folytonos elnapolásába belemenni. *Justh* kegyelméből még kilenc napig fog a Ház ülésezni és semmit sem tenni. Az ügyrendi javaslatot nem fogadja el.

Kossuth védelmére kél *Justh* eljárásának.

Apponyi, *Farkasházy*, *Zboray* felszólalása után a Ház elfogadja *Justh* javaslatát. Erre az elnök az ülést bezárja.

Mikor megy Wekerle Bécsbe.

Budapest, okt. 5.

Wekerle miniszterelnök kijelentette, hogy a királynak be fog számolni a parlamenti helyzetéről, azonban csak akkor fog Bécsbe menni, ha hívják.

Rauch báró Bécsben.

Budapest, okt. 5.

Rauch báró horvát bán ma este Bécsbe utazik és hetedikén kihallgatáson fog megjelenni a királynál.

Kossuth Ferencz diszpolgár.

Szabadka, okt. 5.

Kossuth Ferencet Bácsgyulafalva község diszpolgárrá választotta.

Nagyságos Asszony!

mielőtt őszi bevásárlásait eszközölné, ne mulassza el megnézni

Gombos Jenő

női ruhaszövet-, selyem és finom mosó-kelméit

Kassa, Fő u. 39.,

ahol kizárólag elsőrendű áruk szigorúan a legutolsó divat szerint kaphatók.

Divatos selymek:

Moire Niagara 120 cm. széles estélyi ruhára;

Crepe Hector 120 cm. széles látogató ruhára.

Fleur de Velour és **Cotele gláce** 80 cm. széles. Kabát kombinatio.

Blouz selymek: Moire raye és Surah Ecosais.

Legujabb szövetek:

Homepun és diagonal Cheviot, Serge-Kamgarn kosztümre minden létező divatszínben.

Bluz-kelmék. Fekete-kelmék. Bársonyok.

Sealskin-plüs

130 cm. szélességben kabátra.

Elragadóan szép Modellek; Selyem juponok és luxus fehéreneműekben.

Elismert szolid üzlet!

Az összes újdonságokból mintákat készséggel küldök.

Jakobovics Armin és Testvére

első kassai butorminta-terme és butor-áruháza
Kassán, Fő-utca 39-ik szám alatt (saját házában)
Telefon 171. a székesegyházzal szemben. Telefon 171.

Raktáron tartunk mindig legnagyobb választéku készletet szilárdan dolgozott butorokból minden most használt fában és stylben, ugymint: teljes háló-, ebédlő-, uri-szoba és szalonberendezések-ből, luxus-, fantasia- és ülőbutorokból, szőnyegdivánok, ottománok és mindennemű matrácokból; ugyszintén elvállalunk mindennemű díszítési és kárpitos-munkákat is. — Továbbá nagy raktárt tartunk szőnyegek- és függönyökben.

Raktár előszoba- és konyhabutorberendezésekből.

Szolgáljon továbbá a n. é. közönség becses tudomására, hogy a főpapság, tisztikar, magasabb hivatalnokok és magánosok részére, valamint teljes menyasszonyi berendezéseket úgy helyben, mint vidéken

kedvező fizetési feltételek mellett szállítunk.

Dús raktár mindennemű rézbutorokban. Specialisták modern angol bőrbutorokban.

A nagyérdemű közönségnek figyelmébe ajánljuk a most létesített külön osztályt

tömörfa (massiv) butorokban,

amennyiben egy elsőrangú tömörfa (massiv) butorgyárnak a kizárólagos elárúsítását, illetve képviselését

Abauj-Torna-, Zemplén-, Sáros- és Szepes-megyék részére átvettük és ezen kitűnő gyártmányból jutányos árszabás mellett állandó nagy raktárt tartunk. Különösen ajánlható ez a tömörfabutor szállodák, fürdőhelyek és villák berendezésére.

Gázcoaks-ra

szóló megrendeléseket, későbbre való szállításra is, már most elfogadunk.

ÁRAK KICSINYBEN:

Darabos Coaks ... .. Kor. 4.20, 100 kgr.-ként
Dió- " ... .. " 4.40, 100 "

ÁRAK NAGYBAN.

Darabos Coaks ... .. Kor. 3.72, 100 kgr.-ként
Dió- " ... .. Kor. 3.92, 100 "

házhöz szállítva vagy bérmentve a kassai állomásra szállítva.

Az általunk termelt gázcoaks a legjobb, legtisztább és legtakarékossabb tüzelőanyag és nem téveszthető össze más coaksneműek minőségével és áraival.

Az elmúlt téli hónapokban tapasztalt rendkívüli nehézségek miatt egyrészt, másrészt pedig mivel a szénműveknek általában áremelkedés várható, ajánlatos a coaks szükségletet már most fedezni.

A kassai légszeszgyár és villamtelep Igazgatósága.

Farkas Mátyás

hygienikus BORBÉLY-ÜZLETE
Fő-utca 35. sz. a. (a Dóm mellett.)

Pontos és tiszta kiszolgálás. Abonens vendégek részére kívánatra különfiók. Mindennemű munkák készíttetnek. — Illatszerek nagy választékban kaphatók.

Farkas Adolf

villanyerőre berendezett sütődéjének elárúsító helyei: Fő-utca 3. — Fő-utca 105. — Kossuth L.-utca 2. — Mészáros-utca 62. — Nagyludmány-utca 13. szám alatt.

Olcsó kenyér! Olcsó liszt!

Kenyer árak: 1 kg. barna kenyér 18 kr. 1 kg. fehér kenyér 18 kr. Nagy barna kenyér 45 kr. Nagy fehér kenyér 50 kr. Graham kenyér 12 kr. — Liszt árak: 0-ás 25 kr. 2-es 24 kr., 4-es 23 kr., 6-os 22 kr. 7-es 21 kr. Rozsliszt: 1-es 22 kr., 2-es 20 kr.

8 drb. sütemény 10 kr.